

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 220/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vammaisryhmien välisestä syrjinnästä avustaja- ja opaskoirien myöntämisessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Veera Ruohon /kok. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 220/2018 vp:

Miksi avustajakoiria ei luovuteta lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä, vaikka THL:n vuonna 2014 tekemä selvitys kuitenkin selvästi osoittaa, että avustajakoira on käyttäjälleen apuväline ja

mitä on tapahtunut lausuntokierroksella olleelle selvitykselle, jonka piti selvittää avustaja- ja opaskoiriin liittyviä myöntämisperusteita vuoden 2017 loppuun mennessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ministeriön toimeksiannosta on sairaanhoitopiirien apuvälinekeskusten asiantuntijoiden laatima Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet -raporttiluonnos valmistunut vuoden lopussa 2017. Luonnos edellytti vielä täsmentämistä joihinkin apuvälineryhmiin kevään aikana, joten työryhmä päivitti raporttiluonnosta vielä huhtikuussa 2018.

Valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmä on tarkastellut raporttiluonnosta apuvälineiden luovutusperusteista kokouksessaan 11.6.2018 ja hyväksynyt raportin julkaistavaksi sähköisessä muodossa sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilla lähiaikoina. Näiden luovutusperusteiden tavoitteena on yhtenäistää lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuskäytäntöjä koko maassa ja olla arjen apuvälinetyön tukena käytännön työntekijöille.

Viittaan vastauksessani lokakuussa 2017 antamani kirjallisen kysymyksen vastaukseen KKV 387/2017 vp, jossa on todettu, että kunnan järjestämisvastuulla on antaa asiakkaalle maksuttomat, lääketieteellisin perustein toimintakyvyn edistämiseen ja itsenäiseen selviytymiseen tarkoitettut apuvälineet. Terveystieteellisten perusteella annetun asetuksen (1363/2011) perustelu-muistiossa todetaan, että avustajakoiria voidaan myöntää sairaanhoitopiirien myöntämiskäytäntöjen mukaan. Avustajakoirat voidaan tulkita lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiksi, vaikka opaskoiran taikka avustajakoiran myöntämiselle ei ole velvoittavaa lainsäädäntöä. Toisaalta lainsäädäntö ei estä niiden myöntämistä.

Ministeriön saaman tiedon mukaan lausuntokierroksella ollutta apuvälinesuosituksista viimeisteltäessä apuvälinetyöryhmässä käytiin laaja keskustelu avustajakoirista. Yksimieliseen päätökseen ei asiantuntijaryhmässä päästy muun muassa siitä, mitä vammaisen henkilön arjen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 220/2018 vp

kannalta välttämättömiä perustoimintoja avustajakoira korvaa verrattuna hänelle nykykäytännön mukaisesti luovutettaviin apuvälineisiin tai henkilökohtaisen avustajan työpanokseen.

Apuvälinetyöryhmän kannanottona esitetään suosituksessa, että avustajakoiran käyttö voitaisiin sisällyttää osaksi laajempaa henkilökohtaista palvelutarpeen arviointia ja esimerkiksi harkittavaksi valinnanvapauslakiesityksessä ehdotetun henkilökohtaisen budjetin osaksi. Työryhmä linjaa myös, että avustajakoiran sisällyttäminen julkisen palvelun piiriin edellyttää jatkotyöstämistä. Valtakunnalliset luovutusperusteet tullaan päivittämään vuosittain, koska apuvälineala ja teknologia kehittyvät jatkuvasti ja uusia apuvälineitä tulee markkinoille. Avustajakoirien hyväksyminen julkisin varoin myönnettäväksi edellyttää, että näille koirille määritellään opaskoerien tapaan yhtenäiset kriteerit käyttäjän tarpeita vastaaviksi luovutusperusteiksi.

Helsingissä 15.6.2018

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko